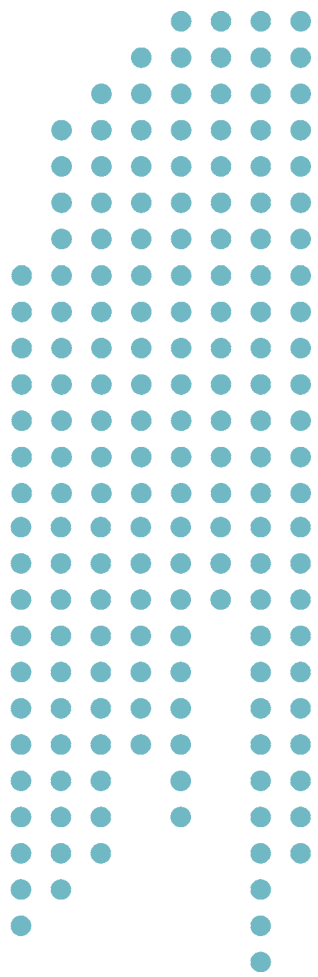
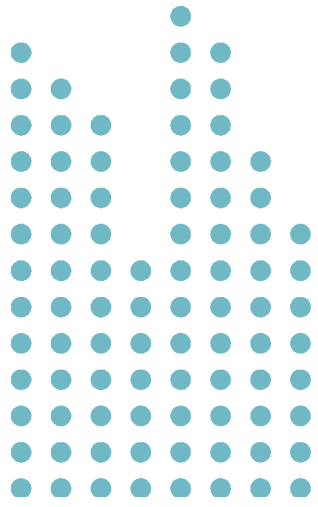

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Kwartaalsectorrekeningen 2013-IV

Inhoud van de publicatie

De niet-financiële kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden opgesteld volgens de definities van het Europees Systeem van Rekeningen (ESR 1995). Ze zijn in overeenstemming met hun jaarlijkse equivalent dat elk jaar eind september wordt gepubliceerd.

De elektronische versie van de kwartaalrekeningen van de sectoren is beschikbaar in de database van Belgostat Online. In deze database zijn de reeksen beschikbaar vanaf het eerste kwartaal van 1999.

De statistieken met betrekking tot de niet-financiële kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren beklemtonen vier sleutelindicatoren (spaarquote en investeringsquote van de gezinnen, aandeel van de winst in de toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen en investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen), alsook van hun determinanten. Ze omvatten tevens de overzichtstabel van de transacties van de overheid, evenals de niet-financiële saldo's van de sectoren (gezinnen, vennootschappen, overheid) en van de Belgische economie in haar geheel.

Deze publicatie bestaat uit twee delen: het eerste deel geeft een beknopte commentaar bij de resultaten, toegespitst op de sleutelindicatoren; het tweede deel bevat de gedetailleerde tabellen. De eerste sectie van de gedetailleerde tabellen is gewijd aan de rekeningen van de gezinnen, de tweede aan de rekeningen van de niet-financiële vennootschappen, de derde aan de rekeningen van de overheid, en de laatste aan de saldo's van de sectoren.

Een toelichting is toegevoegd aan het einde van de publicatie.

Deze editie van de rekeningen slaat op het vierde kwartaal van 2013 en werd afgesloten op 17 April 2014. Zij integreert de recentste cijfers van de overheidsrekeningen die op 17 april 2014 werden gepubliceerd. Om de algemene samenhang te vrijwaren, werden de rekeningen van de andere sectoren aangepast waar zij de tegenhanger vormen van de verschillende transacties van de overheid. Vandaar dat de rekeningen in deze editie kunnen afwijken van de jaarlijkse sectorrekeningen die in september 2013 werden uitgebracht.

Inhoudstafel

Commentaar	5
Tabellen	
1. Niet-financiële rekeningen van de huishoudens, ramingen tegen lopende prijzen	13
1.1 Brutogegevens - Absolute cijfers	13
1.2 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Absolute cijfers	13
1.3 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Veranderingspercentages	14
2. Niet-financiële rekeningen van de niet-financiële vennootschappen, ramingen tegen lopende prijzen	15
2.1 Brutogegevens - Absolute cijfers	15
2.2 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Absolute cijfers	15
2.3 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Veranderingspercentages	15
3. Niet-financiële rekeningen van de gezamenlijke overheid, ramingen tegen lopende prijzen	16
3.1 Overzichtstabel van de ontvangsten, uitgaven en vorderingenoverschot of -tekort van de gezamenlijke overheid - Absolute cijfers	16
3.2 Ontvangsten en uitgaven: bijdrage van de componenten tot de totale evolutie t.o.v. het voorgaande jaar	17
3.3 Ontvangsten en uitgaven van de gezamenlijke overheid - Absolute cijfers	18
3.4 Ontvangsten en uitgaven van de gezamenlijke overheid - Veranderingspercentages	18
4. Niet-financieel financieringssaldo van de huishoudens, van de vennootschappen en van de overheid, ramingen tegen lopende prijzen	19
4.1 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Absolute cijfers	19
4.2 Voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde gegevens - Procenten bbp	19

Toelichting	21
Publicaties van het INR - Contactpersonen	25
Algemene opmerkingen	29
Conventionele tekens	31
Lijst van afkortingen	33

Commentaar

Deze editie van de niet-financiële kwartaalrekeningen van de sectoren heeft betrekking op het vierde kwartaal van 2013 en biedt dan ook tevens een eerste raming voor het jaar 2013. De sectorrekeningen worden opgesteld tegen lopende prijzen en in overeenstemming met de methodologie van het ESR 1995.

Brutospaarquote van de huishoudens tijdens het vierde kwartaal van 2013 gedaald

De brutospaarquote van de huishoudens, zoals gedefinieerd in het kader van de nationale rekeningen, vertoont sterke schommelingen van het ene kwartaal tot het andere¹. Om daar een fundamentele verloop te kunnen uit afleiden, is het beter de cijfers te beschouwen na correctie voor seizoeninvloeden en kalendereffecten. Uit deze ramingen blijkt dat de brutospaarquote in het vierde kwartaal van 2013 14,5 % bedroeg, wat neerkomt op een aanzienlijke daling met 1,3 procentpunt ten opzichte van het voorgaande kwartaal.

Het verloop van de brutospaarquote vloeit voort uit dat van het bruto beschikbaar inkomen² en van de consumptieve bestedingen van de huishoudens.

In het vierde kwartaal van 2014 nam het voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde bruto beschikbaar inkomen met 1,2 % af ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Die vermindering wordt voornamelijk verklaard, in termen van bijdrage tot de groei, door een stijging van de verschuldigde belastingen op inkomen en vermogen (+0,5 procentpunt) en een daling van de netto lopende overdrachten en netto-inkomens uit beleggingen (-1,1 procentpunt). De overige componenten van het inkomen lieten een lichte toename optekenen: bezoldiging van de loontrekkenden (+0,1 procentpunt), inkomen van de zelfstandigen en huurinkomsten (+0,2 procentpunt) en de sociale uitkeringen min de bijdragen (+0,2 procentpunt).

Samen met een stijging van de consumptieve bestedingen met 0,3 %, leidde die daling van het beschikbaar inkomen in de loop van het verslagjaar tot een vermindering van de spaarquote.

Over het hele jaar 2013 bedroeg de spaarquote 15,1 %, dat is een afname met een tiende procentpunt ten opzichte van 2012.

Investeringsquote van de huishoudens in het vierde kwartaal van 2013 licht gestegen

De investeringsuitgaven van de huishoudens hebben voornamelijk betrekking op de bouw en de renovatie van woningen. De investeringsquote meet het gedeelte van hun bruto beschikbaar inkomen dat de huishoudens aan dit type van uitgaven besteden.

De voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde investeringsquote beliep in het vierde kwartaal 9,4 %, wat een stijging met 0,2 procentpunt betekent ten opzichte van het voorgaande kwartaal. In het vierde kwartaal van 2013 lieten de investeringsuitgaven een stijging met 0,7 % optekenen, terwijl het beschikbaar inkomen met 1,2 % afnam.

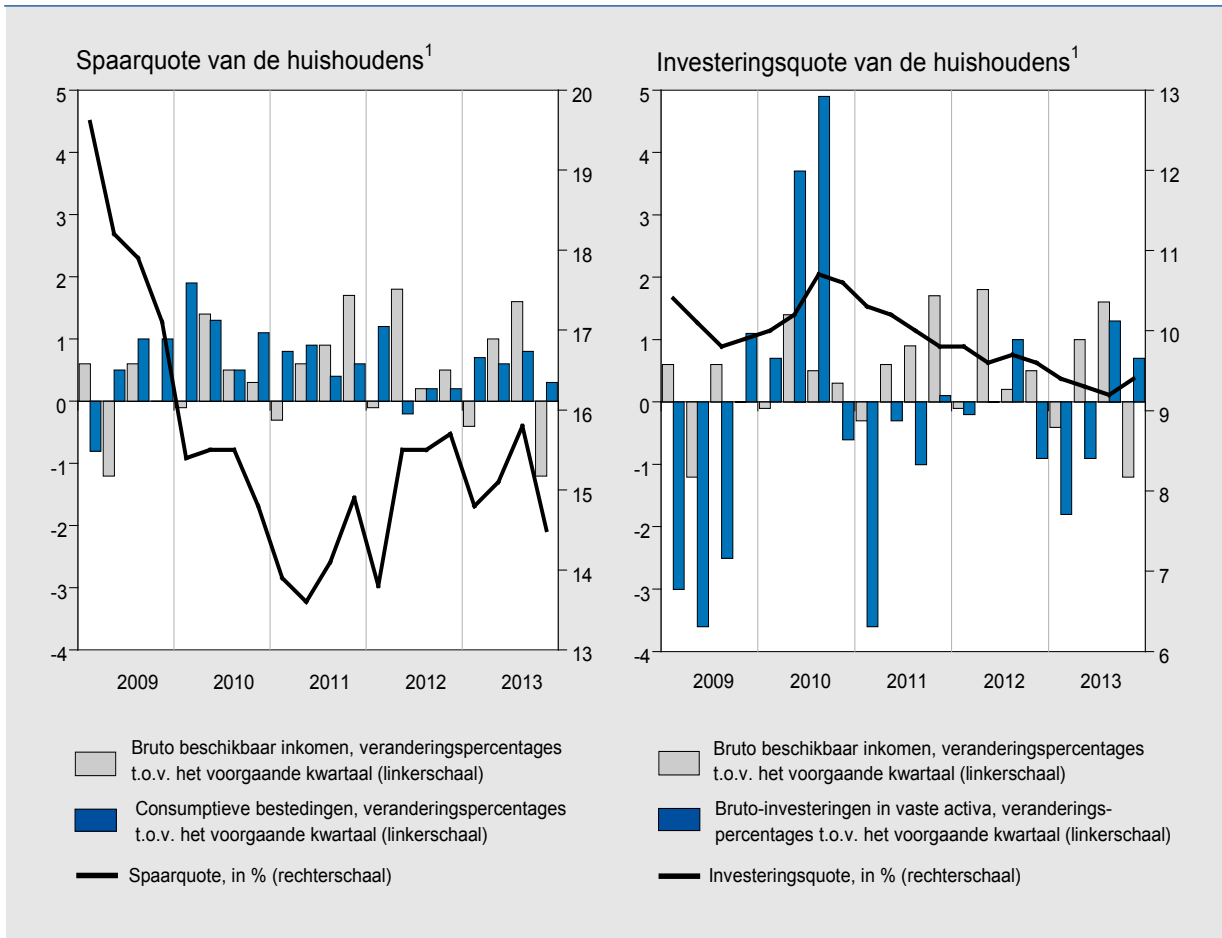
Over heel 2013 bedroeg de investeringsquote van de huishoudens 9,3 %, dat is een daling met 0,4 procentpunt t.o.v. 2012.

¹ De brutospaarquote wordt beïnvloed door typisch seizoengebonden elementen, zoals de inning van het vakantiegeld en van de dividenden (2e kwartaal) of van de eindejaarspremie (4e kwartaal), alsook door seizoenbewegingen in de consumptieve bestedingen van de huishoudens.

² Het bruto beschikbaar inkomen wordt, volgens de methodologie van de nationale rekeningen, berekend na aftrek van de verschuldigde belastingen op inkomen en vermogen. De term "bruto" verwijst naar het feit dat de afschrijvingen op de door huishoudens aangehouden kapitaalvoorraad (voornamelijk de woongebouwen), niet van het beschikbaar inkomen worden afgetrokken. Bovendien wordt het bruto beschikbaar inkomen aangepast om rekening te houden met de wijziging in de rechten van de huishoudens op de pensioenfondsen.

GRAFIEK 1 INDICATOREN VOOR DE HUISHOUDENS¹

(procenten)

Bron: INR.

¹ Met inbegrip van IZW's ten behoeve van huishoudens.

Margevoet van de niet-financiële vennootschappen in het vierde kwartaal van 2013 gedaald

Berekend op basis van de nationale rekeningen, wordt de margevoet van de niet-financiële vennootschappen gedefinieerd als het bruto-exploitatietoetschot in procenten van de bruto toegevoegde waarde. Die indicator meet het percentage van de toegevoegde waarde dat de niet-financiële vennootschappen bewaren na het betalen van de beloning van de werknemers en van de belastingen op productie (ongerekend subsidies). Met andere woorden, deze indicator meet het gedeelte van de tijdens het productieproces gecreëerde toegevoegde waarde dat bestemd is voor de vergoeding van het kapitaal. Het concept van de margevoet mag dus niet worden gelijkgesteld met een of andere notie van nettorentabiliteit van het vermogen, omdat het bruto-exploitatietoetschot meer bepaald wordt berekend alvorens het netto-inkomen uit vermogen in aanmerking wordt genomen en alvorens de directe belastingen ten laste van de vennootschappen worden betaald;

De margevoet, alsook de determinanten ervan, worden in deze toelichting beschouwd na zuivering voor seizoeninvloeden en kalendereffecten.

Met 35,9 % van de bruto toegevoegde waarde tijdens het vierde kwartaal van 2013 liep de margevoet van de niet-financiële vennootschappen met 0,9 procentpunt terug ten opzichte van het voorgaande kwartaal en zet aldus een medio 2011 aangevangen neerwaartse tendens voort.

Tijdens het beschouwde kwartaal daalde de bruto toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen met 0,7 %. De bezoldigingen van de werknemers en de belastingen op productie na aftrek van de subsidies namen met 0,7 % toe en wogen zo op het bruto-exploitatietoetschot, dat met 3,1 % afnam.

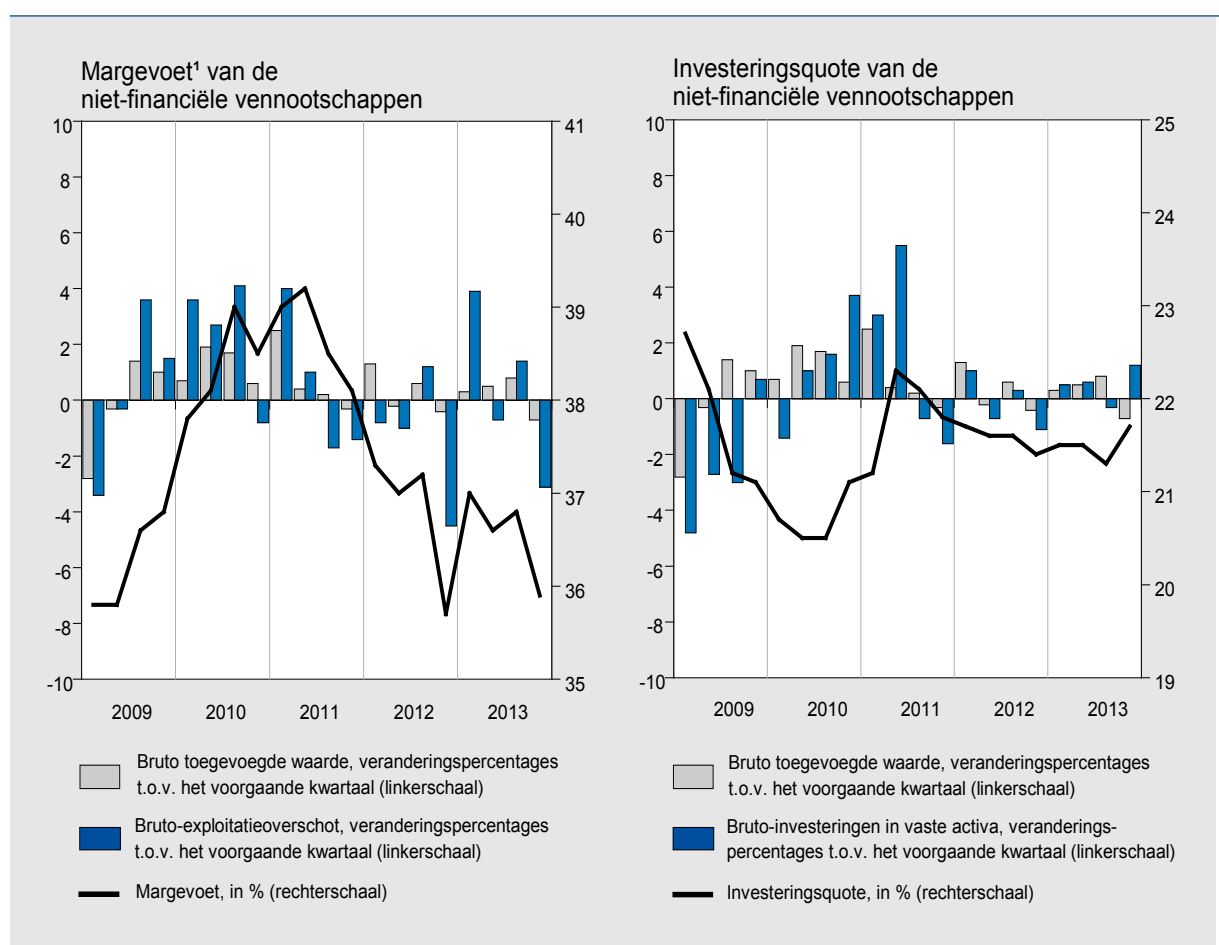
In de loop van het jaar 2013 liep de margevoet licht terug tot 36,7 % van de toegevoegde waarde, tegen 36,8 % in 2012.

Stijging van de investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen in het vierde kwartaal van 2013

De investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen wordt gedefinieerd als het aandeel van de bruto-investeringen in vaste activa in de bruto toegevoegde waarde. Tijdens het vierde kwartaal van 2013 bedroeg die quote 21,7 %, tegen 21,3 % in het voorgaande kwartaal. Terwijl de bruto toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen tijdens het beschouwde kwartaal met 0,7 % verminderde, namen hun investeringen met 1,2 % toe. De medio 2011 ingezette neerwaartse tendens lijkt in het vierde kwartaal van 2013 af te nemen.

Over heel 2013 bedroeg de investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen gemiddeld 21,5 % van de toegevoegde waarde, dat is een lichte daling ten opzichte van 2012.

GRAFIEK 2 INDICATOREN VOOR DE NIET-FINANCIËLE VENNOOTSCHAPPEN
(procenten)

Bron: INR.

¹ Het aandeel van de winst van de niet-financiële vennootschappen wordt gedefinieerd als het bruto-exploitatieoverschot in procenten van de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator geeft aan welk gedeelte van de gecreëerde toegevoegde waarde bestemd is voor de vergoeding van het kapitaal. Het is het complement van het aandeel van de loonkosten (verhoogd met de belastingen minus de subsidies op de productie) in de toegevoegde waarde van de niet-financiële vennootschappen. Het gaat dus niet om een winstconcept in de zin van de vennootschapsboekhouding (cf. toelichting aan het einde van de publicatie).

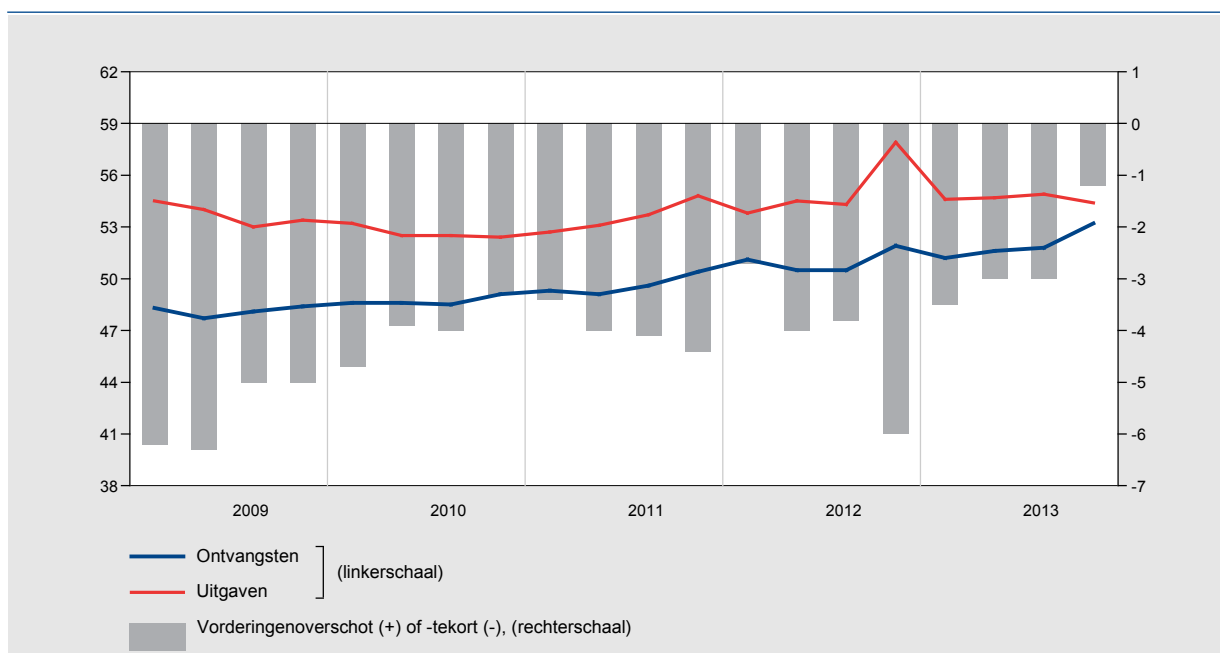
Vermindering van het overheidstekort in het vierde kwartaal van 2013

Na zuivering voor seizoen- en kalenderinvloeden liep het financieringssaldo ESR 1995 van de overheid fors terug tot -1,2 % bbp, tegen -3,0 % bbp in het voorgaande kwartaal. De overheidsuitgaven bedroegen 54,4 % bbp, terwijl de ontvangsten 53,2 % bbp beliepen.

In het vierde kwartaal van 2013 werden de voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde ontvangsten gunstig beïnvloed door het verloop van alle categorieën van fiscale en parafiscale ontvangsten. De overheidsuitgaven daalden als gevolg van een vermindering van de lopende overdrachten aan de rest van de wereld en de verkoop van gsm-licenties.

GRAFIEK 3 ONTVANGSTEN, UITGAVEN EN SALDO VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID

(procenten bbp, voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

Bron: INR.

Financieringssaldo van de Belgische economie positief in het vierde kwartaal van 2013

Net zoals het hierboven vermelde saldo van de overheid, meten de sectorale saldi het financieringsvermogen of de financieringsbehoefte van elke belangrijke sector van de economie. Een positief saldo betekent dat de beschouwde sector, na het in aanmerking nemen van alle middelen en uitgaven, in staat is zijn financiële activa te verhogen en/of zijn financiële verplichtingen te verminderen. Omgekeerd wijst een negatief saldo erop dat de sector bepaalde activa moet verkopen en/of zijn schuldenlast moet verhogen om zijn niet-financiële transacties te kunnen financieren.

Tijdens het beschouwde kwartaal is het financieringssaldo van de overheid, gemeten in procenten bbp, aanzienlijk verbeterd (-1,2 % tegen -3,0 % het voorgaande kwartaal). Het financieringssaldo van de huishoudens, dat traditioneel een overschot vertoont, is teruggelopen tot 2,2 % bbp, tegen 3,3 % in het voorgaande kwartaal. Het financieringssaldo van de vennootschappen bleef tijdens het beschouwde kwartaal positief (0,2 % bbp), maar liet een lichte daling optekenen ten opzichte van het voorgaande kwartaal, toen het 0,4 % bbp beliep.

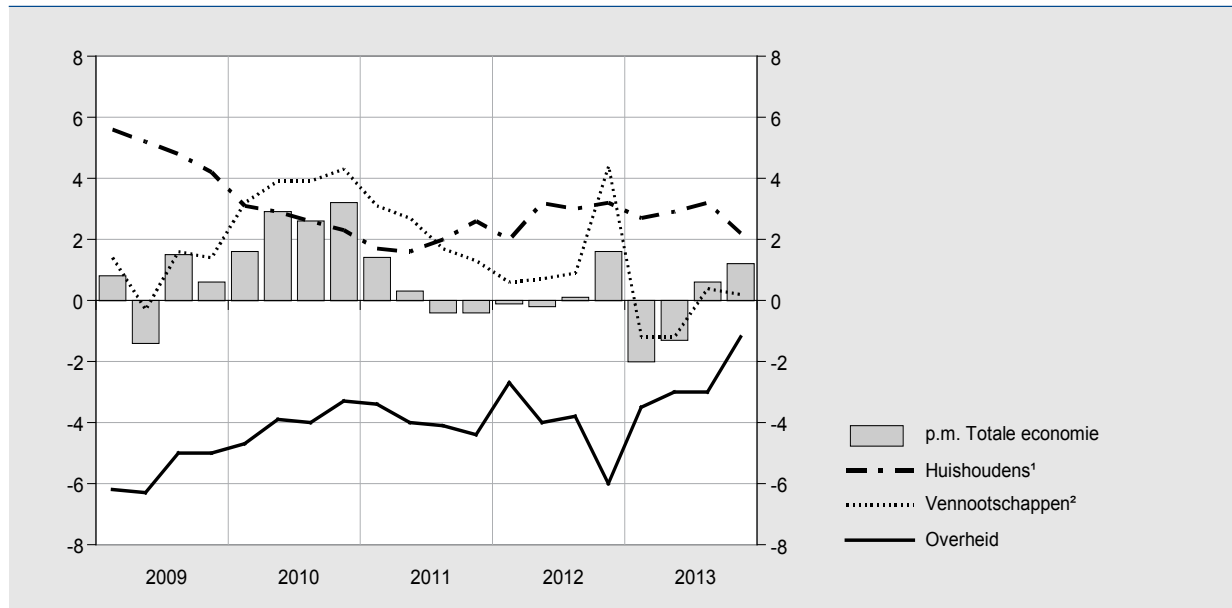
Als gevolg van die ontwikkelingen, vertoonde de Belgische economie als geheel in het vierde kwartaal van 2013 een positief saldo van 1,2 % bbp, dat is meer dan de een kwartaal voordien opgetekende 0,6 % bbp.

Berekend op jaarbasis volgens het ESR 1995, is het overheidstekort fors verminderd van 4,1 % bbp in 2012 tot 2,7 % bbp eind 2013. Het financieringsvermogen van de huishoudens is tussen 2012 en 2013 licht verslechterd van 2,9 % bbp tot 2,8 % bbp. Het financieringssaldo van de financiële vennootschappen liep in 2013 eveneens met 2,1 procentpunt terug tot -0,4 % bbp.

Over heel 2013 liet de Belgische economie – alle sectoren samen – een financieringsbehoefte van -0,3 % optekenen, dat is een daling met 0,7 procentpunt ten opzichte van 2012.

GRAFIEK 4 SECTORALE SALDI

(procenten bbp, voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

Bron: INR.

- 1 Met inbegrip van de IZW's ten behoeve van de huishoudens.
- 2 Niet-financiële vennootschappen en financiële instellingen.

Tabellen

1. NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE HUISHOUDENS, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

1.1 BRUTOGEGEVENS - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto beschikbaar inkomen	234.436,6	238.433,1	60.404,9	54.596,5	58.190,3	54.996,7	63.365,6	56.738,3	59.336,0	56.271,1	64.339,5	58.096,4	59.726,1
Beloning van werknemers (ontvangen)	203.075,6	206.717,8	50.017,4	45.073,0	54.346,1	48.269,8	52.310,0	46.536,3	55.959,5	49.042,5	53.414,4	47.406,4	56.854,5
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen	46.364,4	47.394,8	11.516,5	11.248,0	12.075,6	11.211,9	11.654,7	11.379,4	12.118,4	11.342,5	11.872,6	11.689,6	12.490,1
Netto inkomen uit vermogen en overige inkomensoverdrachten	33.706,6	34.704,8	13.214,7	6.757,1	6.579,5	6.189,0	13.818,3	7.010,3	6.689,0	6.130,1	14.201,5	7.510,8	6.862,4
Netto sociale overdrachten ¹	618,4	1.887,9	784,8	1.352,4	-2.228,1	164,2	1.154,6	1.532,1	-2.232,5	594,1	1.506,0	1.812,6	-2.024,8
Belastingen op inkomen en vermogen (-)	49.328,4	52.272,2	15.128,5	9.834,0	12.582,8	10.838,2	15.572,0	9.719,8	13.198,4	10.838,1	16.655,0	10.323,0	14.456,1
Consumptieve bestedingen	198.898,0	202.523,0	48.669,7	48.023,2	51.701,4	47.756,4	49.713,0	48.977,5	52.451,1	48.172,5	50.592,0	50.076,6	53.681,9
Brutobesparingen	35.538,6	35.910,1	11.735,2	6.573,3	6.488,9	7.240,3	13.652,6	7.760,8	6.884,9	8.098,6	13.747,5	8.019,8	6.044,2
Investeringsquote (pct.)	9,7	9,3	9,8	10,1	9,7	10,2	9,2	9,9	9,5	9,7	8,9	9,4	9,4
Investeringen in vaste activa (bruto)	22.676,0	22.259,8	5.904,4	5.519,6	5.640,4	5.589,4	5.857,9	5.593,1	5.635,6	5.472,4	5.701,0	5.482,9	5.603,5
Sleutelindicatoren:													
Spaarquote (pct.)	15,2	15,1	19,4	12,0	11,2	13,2	21,5	13,7	11,6	14,4	21,4	13,8	10,1
Investeringsquote (pct.)	9,7	9,3	9,8	10,1	9,7	10,2	9,2	9,9	9,5	9,7	8,9	9,4	9,4

N.B.: Met inbegrip van de IZW's t.b.v. huishoudens.

¹ De sociale uitkeringen en de sociale premies worden in aanmerking genomen, evenals de correctie voor mutaties in voorzieningen pensioenverzekeringen.

1.2 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto beschikbaar inkomen	234.369,5	238.362,6	56.274,5	56.775,0	57.712,9	57.665,2	58.713,2	58.859,4	59.131,7	58.865,9	59.438,7	60.389,1	59.668,9
Beloning van werknemers (ontvangen)	203.055,5	206.668,1	48.583,5	49.285,1	49.757,6	50.260,6	50.722,1	50.909,9	51.162,9	51.071,5	51.762,7	51.897,1	51.936,8
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen	46.364,5	47.381,2	11.460,7	11.472,7	11.509,1	11.565,3	11.567,7	11.605,1	11.626,4	11.709,0	11.792,4	11.891,0	11.988,8
Netto inkomen uit vermogen en overige inkomensoverdrachten	33.705,6	34.706,0	8.127,4	8.108,4	8.182,9	8.259,2	8.398,4	8.445,6	8.602,4	8.296,1	8.464,1	9.303,4	8.642,4
Netto sociale overdrachten ¹	618,4	1.888,0	-25,9	-14,3	92,9	19,1	221,6	156,8	220,9	452,5	479,0	411,2	545,3
Belastingen op inkomen en vermogen (-)	49.374,5	52.280,7	11.871,2	12.076,9	11.829,6	12.439,0	12.196,6	12.258,0	12.480,9	12.663,2	13.059,5	13.113,6	13.444,4
Consumptieve bestedingen	198.898,0	202.523,0	48.596,8	48.792,6	49.102,8	49.710,7	49.618,3	49.735,4	49.833,6	50.164,1	50.480,2	50.868,6	51.010,1
Brutobesparingen	35.471,5	35.839,6	7.677,7	7.982,4	8.610,1	7.954,5	9.094,9	9.124,0	9.298,1	8.701,8	8.958,5	9.520,5	8.658,8
Investeringen in vaste activa (bruto)	22.670,5	22.254,2	5.718,0	5.662,3	5.665,4	5.653,7	5.652,9	5.708,3	5.655,6	5.555,7	5.505,2	5.576,9	5.616,4
Sleutelindicatoren:													
Spaarquote (pct.)	15,1	15,0	13,6	14,1	14,9	13,8	15,5	15,5	15,7	14,8	15,1	15,8	14,5
Investeringsquote (pct.)	9,7	9,3	10,2	10,0	9,8	9,8	9,6	9,7	9,6	9,4	9,3	9,2	9,4

N.B.: Met inbegrip van de IZW's t.b.v. huishoudens.

¹ De sociale uitkeringen en de sociale premies worden in aanmerking genomen, evenals de correctie voor mutaties in voorzieningen pensioenverzekeringen.

1.3 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - VERANDERINGSPERCENTAGES

(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande kwartaal, tenzij anders vermeld)

	2011			2012				2013			
	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto beschikbaar inkomen	0,6	0,9	1,7	-0,1	1,8	0,2	0,5	-0,4	1,0	1,6	-1,2
<i>Bijdrage tot de groei van het bruto beschikbaar inkomen: ¹</i>											
Beloning van werknemers (ontvangen)	0,4	1,2	0,8	0,9	0,8	0,3	0,4	-0,2	1,2	0,2	0,1
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2
Netto inkomen uit vermogen en overige inkomensoverdrachten	-0,4	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	-0,5	0,3	1,4	-1,1
Netto sociale overdrachten ²	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,4	-0,1	0,1	0,4	0,0	-0,1	0,2
Belastingen op inkomen en vermogen (-)	0,4	-0,4	0,4	-1,1	0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,7	-0,1	-0,5
Consumptieve bestedingen	0,9	0,4	0,6	1,2	-0,2	0,2	0,2	0,7	0,6	0,8	0,3
Brutobesparingen	-1,0	4,0	7,9	-7,6	14,3	0,3	1,9	-6,4	2,9	6,3	-9,1
Investeringen in vaste activa (bruto)	-0,3	-1,0	0,1	-0,2	0,0	1,0	-0,9	-1,8	-0,9	1,3	0,7

N.B.: Met inbegrip van de IZW's t.b.v. huishoudens.

¹ De bijdrage van een component tot de groei van het aggregaat waarvan hij deel uitmaakt, is gelijk aan het product van het groeipercentage van die component met zijn gewicht in het aggregaat in de vorige periode.

² De sociale uitkeringen en de sociale premies worden in aanmerking genomen, evenals de correctie voor mutaties in voorzieningen pensioenverzekeringen.

2. NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE NIET-FINANCIËLE VENNOOTSCHAPPEN, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

2.1 BRUTOGEGEVENS - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto toegevoegde waarde	205.574,2	207.799,4	51.815,6	49.331,2	52.792,2	49.902,2	52.259,3	50.077,1	53.335,6	50.033,7	52.737,1	50.608,0	54.420,6
Beloning van werknemers (betaald)	134.211,7	135.801,8	33.112,1	29.418,3	36.563,2	31.517,8	34.574,8	30.322,4	37.796,7	31.788,2	35.171,2	30.792,0	38.050,4
Niet-productgebonden belastingen minus subsidies op productie	-4.292,3	-4.271,5	-1.129,7	-1.349,0	-1.347,3	-1.069,0	-1.182,6	-1.393,9	-646,8	-1.141,5	-1.233,0	-1.254,6	-642,4
Bruto exploitatieoverschot	75.654,9	76.269,1	19.833,2	21.261,8	17.576,2	19.453,4	18.867,1	21.148,6	16.185,8	19.387,0	18.798,9	21.070,6	17.012,6
Investeringsquote (bruto)	44.551,9	44.653,6	11.419,2	10.236,3	13.324,3	10.024,0	11.077,3	10.499,8	12.950,8	9.852,6	11.116,6	10.338,9	13.345,5
Sleutelindicatoren:													
Margevoet (pct.) ¹	36,8	36,7	38,3	43,1	33,3	39,0	36,1	42,2	30,3	38,7	35,6	41,6	31,3
Investeringsquote (pct.)	21,7	21,5	22,0	20,8	25,2	20,1	21,2	21,0	24,3	19,7	21,1	20,4	24,5

¹ De margevoet van de niet-financiële vennootschappen is de verhouding tussen het bruto exploitatieoverschot en de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator meet het percentage van de toegevoegde waarde die de niet-financiële vennootschappen overhouden na de betaling van de beloning van werknemers en nettobelastingen op productie. Voor een meer gedetailleerde definitie wordt verwezen naar de toelichting aan het einde van deze publicatie.

2.2 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, tenzij anders vermeld)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto toegevoegde waarde	205.571,6	207.165,4	50.767,9	50.875,2	50.732,9	51.380,0	51.270,3	51.574,0	51.347,3	51.486,6	51.747,8	52.148,4	51.782,6
Beloning van werknemers (betaald)	134.214,7	135.688,0	32.036,3	32.521,1	32.847,2	33.255,3	33.523,9	33.629,0	33.806,5	33.533,4	34.084,7	34.071,8	33.998,1
Niet-productgebonden belastingen minus subsidies op productie	-4.292,4	-4.271,4	-1.188,6	-1.236,3	-1.428,2	-1.030,2	-1.216,2	-1.252,5	-793,5	-1.099,5	-1.263,0	-1.105,4	-803,5
Bruto exploitatieoverschot	75.649,2	75.749,0	19.920,2	19.590,3	19.313,9	19.154,9	18.962,6	19.197,4	18.334,3	19.052,7	18.926,2	19.182,0	18.588,1
Investeringsquote (bruto)	44.369,4	44.470,5	11.312,3	11.231,0	11.054,6	11.167,5	11.088,5	11.120,5	10.992,9	11.049,6	11.117,6	11.083,5	11.219,8
Sleutelindicatoren:													
Margevoet (pct.) ¹	36,8	36,6	39,2	38,5	38,1	37,3	37,0	37,2	35,7	37,0	36,6	36,8	35,9
Investeringsquote (pct.)	21,6	21,5	22,3	22,1	21,8	21,7	21,6	21,6	21,4	21,5	21,5	21,3	21,7

¹ De margevoet van de niet-financiële vennootschappen is de verhouding tussen het bruto exploitatieoverschot en de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator meet het percentage van de toegevoegde waarde die de niet-financiële vennootschappen overhouden na de betaling van de beloning van werknemers en nettobelastingen op productie. Voor een meer gedetailleerde definitie wordt verwezen naar de toelichting aan het einde van deze publicatie.

2.3 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - VERANDERINGSPERCENTAGES

(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande kwartaal)

	2011			2012				2013			
	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bruto toegevoegde waarde	0,4	0,2	-0,3	1,3	-0,2	0,6	-0,4	0,3	0,5	0,8	-0,7
Beloning van werknemers en niet-productgebonden belastingen minus subsidies op productie	0,1	1,4	0,4	2,6	0,3	0,2	2,0	-1,8	1,2	0,4	0,7
waarvan beloning van werknemers (betaald)	0,3	1,5	1,0	1,2	0,8	0,3	0,5	-0,8	1,6	0,0	-0,2
Bruto exploitatieoverschot	1,0	-1,7	-1,4	-0,8	-1,0	1,2	-4,5	3,9	-0,7	1,4	-3,1
Investeringsquote (bruto)	5,5	-0,7	-1,6	1,0	-0,7	0,3	-1,1	0,5	0,6	-0,3	1,2

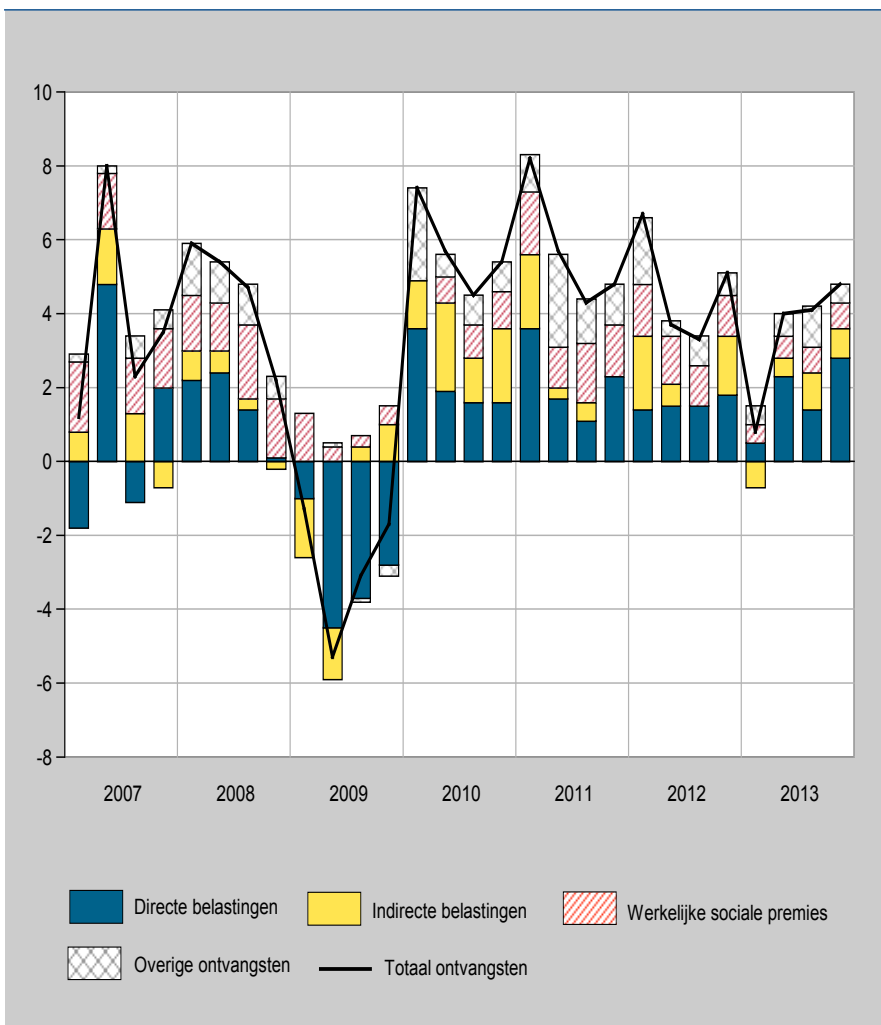
3. NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

3.1 OVERZICHTSTABEL VAN DE ONTVANGSTEN, UITGAVEN EN VORDERINGENOVERSCHOT OF -TEKORT VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, brutogegevens)

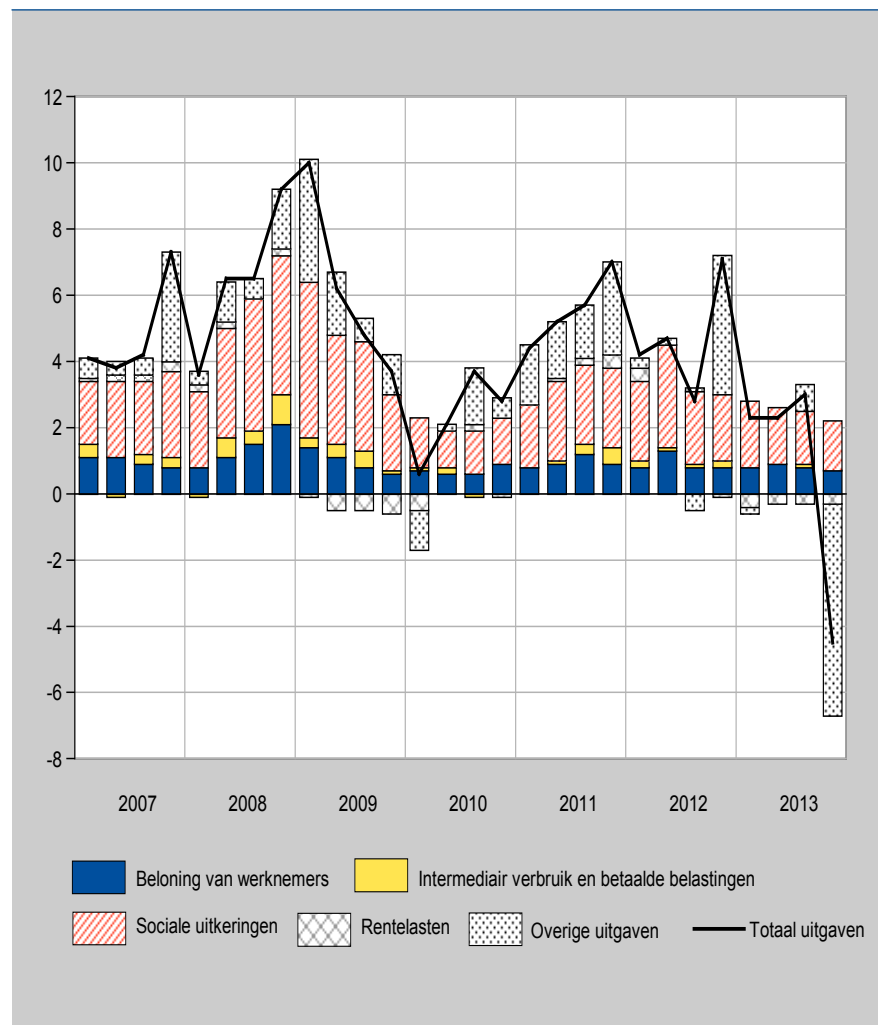
	2012	2013	2011			2012				2013				
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Ontvangsten														
Fiscale en parafiscale ontvangsten	168.359,9	174.567,2	43.898,2	35.321,3	46.241,7	37.557,6	45.628,2	36.496,5	48.677,4	37.818,8	47.553,8	37.946,4	51.248,1	
Directe belastingen	61.780,2	65.234,4	18.590,5	11.726,2	17.220,0	11.976,7	19.339,4	12.320,4	18.143,7	12.175,1	20.532,4	12.881,3	19.645,5	
Huishoudens	48.961,9	51.896,4	15.028,9	9.751,5	12.497,6	10.736,2	15.476,5	9.635,1	13.114,0	10.737,9	16.549,8	10.237,5	14.371,3	
Vennootschappen	12.679,9	13.237,2	3.495,0	1.953,6	4.687,8	1.222,7	3.800,6	2.660,9	4.995,8	1.449,9	3.912,6	2.622,1	5.252,3	
Andere sectoren	138,4	100,8	66,6	21,1	34,7	17,7	62,3	24,4	33,9	-12,7	69,9	21,7	21,9	
Indirecte belastingen	48.520,2	49.303,9	11.642,5	11.144,7	12.942,1	11.677,7	11.949,7	11.135,1	13.757,6	11.358,6	12.236,1	11.537,2	14.172,0	
Werkelijke sociale premies	54.857,2	56.057,6	12.943,6	11.779,1	15.342,1	13.166,9	13.578,6	12.212,8	15.898,9	13.407,1	13.870,8	12.500,1	16.279,6	
Kapitaalbelastingen	3.202,3	3.971,3	721,6	671,3	737,5	736,3	760,5	828,2	877,2	878,0	914,5	1.027,8	1.151,0	
Toegerekende sociale premies	9.375,3	9.913,8	2.223,4	2.254,2	2.279,4	2.298,9	2.324,7	2.356,7	2.395,0	2.439,5	2.472,9	2.495,1	2.506,3	
Ontvangen rente	786,0	822,8	195,9	199,8	199,9	196,3	196,8	195,4	197,5	203,5	206,7	205,9	206,6	
Ander inkomen uit vermogen	3.005,9	3.385,4	2.109,7	64,1	156,4	728,0	1.941,2	71,5	265,2	1.051,4	2.017,6	66,8	249,7	
Inkomenoverdrachten afkomstig van andere sectoren	3.515,7	2.919,5	749,8	755,7	944,4	845,5	942,7	853,7	873,8	709,1	718,3	774,7	717,4	
Lopende verkopen van geproduceerde goederen en diensten	6.055,8	6.222,3	1.472,9	1.487,8	1.497,3	1.501,4	1.508,1	1.517,3	1.529,0	1.543,2	1.553,8	1.560,9	1.564,5	
Kapitaaloverdrachten afkomstig van andere sectoren	507,5	484,7	61,4	112,2	62,0	355,9	51,0	49,6	51,0	55,2	181,4	186,5	61,6	
Totaal Ontvangsten	191.606,1	198.315,7	50.711,5	40.195,0	51.381,2	43.483,7	52.592,6	41.540,7	53.988,8	43.820,6	54.704,4	43.236,3	56.554,1	
Uitgaven														
Lopende uitgaven exclusief rentelasten	179.722,8	185.302,8	43.255,8	42.064,0	44.468,9	44.691,0	45.718,7	43.388,0	45.925,0	46.241,1	47.315,5	44.971,7	46.774,3	
Beloning van werknemers	48.324,8	49.994,6	11.652,0	11.032,9	12.421,6	11.775,4	12.299,7	11.428,1	12.821,8	12.191,2	12.737,6	11.830,0	13.235,9	
Intermediair verbruik en betaalde belastingen	13.960,9	13.995,4	3.395,9	3.362,4	3.605,5	3.394,4	3.434,2	3.412,7	3.719,6	3.377,2	3.457,1	3.466,1	3.694,8	
Subsidies aan bedrijven	10.068,5	9.977,7	2.554,5	2.576,6	2.573,0	2.543,7	2.521,4	2.506,0	2.497,4	2.495,8	2.494,6	2.493,8	2.493,4	
Sociale uitkeringen	97.583,1	101.156,6	23.584,9	22.862,3	23.394,8	24.092,9	25.115,4	23.947,7	24.427,1	25.115,4	26.023,9	24.757,6	25.259,8	
In geld	66.497,1	69.412,0	16.328,8	15.752,2	15.766,6	16.123,0	17.470,9	16.460,8	16.442,5	16.948,3	18.235,2	17.135,7	17.092,8	
In natura door marktproducenten	31.086,0	31.744,6	7.256,1	7.110,1	7.628,2	7.969,9	7.644,5	7.486,9	7.984,6	8.167,1	7.788,6	7.621,9	8.167,0	
Inkomenoverdrachten aan huishoudens en IZW's	5.341,6	5.290,5	1.255,0	1.227,9	1.257,7	1.513,2	1.399,2	1.199,7	1.229,4	1.551,7	1.362,2	1.174,1	1.202,4	
Inkomenoverdrachten aan vennootschappen	217,5	221,6	52,5	52,8	53,2	53,7	54,2	54,6	54,9	55,2	55,4	55,5	55,6	
Inkomenoverdrachten aan het buitenland	4.226,4	4.666,4	761,0	949,1	1.163,1	1.317,7	894,6	839,2	1.174,8	1.454,6	1.184,8	1.194,6	832,4	
Rentelasten	13.071,9	12.386,0	3.171,5	3.258,5	3.274,6	3.250,9	3.287,8	3.300,6	3.232,7	3.064,5	3.116,2	3.144,8	3.060,7	
Kapitaaluitgaven	14.363,7	10.845,0	3.037,1	2.879,2	3.583,5	2.879,3	2.803,7	2.865,1	5.815,3	2.668,8	2.554,8	2.930,9	2.690,8	
Bruto-investeringen in vaste activa	6.651,5	6.292,6	1.557,9	1.638,2	1.706,7	1.608,3	1.607,0	1.645,3	1.790,8	1.511,7	1.522,4	1.602,0	1.656,5	
Andere netto-aankopen van niet-financiële activa	-91,6	-326,9	-4,4	-72,6	-136,8	8,4	11,7	-64,5	-47,3	10,4	8,6	7,4	-353,2	
Kapitaaloverdrachten aan andere sectoren	7.803,8	4.879,3	1.483,6	1.313,6	2.013,6	1.262,6	1.185,0	1.284,3	4.071,8	1.146,7	1.023,8	1.321,5	1.387,5	
Totaal Uitgaven	207.158,4	208.533,8	49.464,3	48.201,7	51.326,9	50.821,3	51.810,3	49.553,7	54.973,1	51.974,2	52.986,5	51.047,4	52.525,8	
Brutobesparingen	-4.898,4	-3.829,0	3.501,2	-5.911,0	2.838,2	-5.550,4	2.774,6	-6.025,7	3.902,9	-6.418,2	3.176,8	-6.094,5	5.506,5	
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-)	-15.552,3	-10.218,1	1.247,2	-8.006,7	54,3	-7.337,6	782,3	-8.013,0	-984,3	-8.153,6	1.717,9	-7.811,1	4.028,3	
Primair saldo	-2.480,4	2.167,9	4.418,7	-4.748,2	3.328,9	-4.086,7	4.070,1	-4.712,4	2.248,4	-5.089,1	4.834,1	-4.666,3	7.089,0	
p.m. Vorderingenoverschot (+) / of -tekort (-) volgens de Procedure van Buitensporige Tekorten	-15.235,1	-9.923,4	1.419,3	-7.868,5	115,1	-7.278,9	845,9	-7.912,0	-890,4	-8.043,1	1.766,0	-7.760,9	4.114,0	
p.m. Indirecte belastingen (incl. de belastingen afgestaan aan de instellingen van de Europese Unie)	50.321,7	51.049,9	12.078,7	11.597,7	13.380,5	12.117,5	12.395,7	11.614,1	14.194,3	11.781,7	12.654,2	11.993,9	14.620,0	

GRAFIEK 5 ONTVANGSTEN
(procentpunten, brutogegevens)

Bron: INR.

GRAFIEK 6 UITGAVEN
(procentpunten, brutogegevens)

Bron: INR.

3.3 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's, voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ontvangsten													
Directe belastingen	61.780,3	65.234,2	14.487,4	14.667,3	15.094,5	15.321,5	15.262,0	15.453,6	15.743,2	15.835,5	16.229,6	16.334,7	16.834,4
Indirecte belastingen	48.520,1	49.303,9	11.597,5	11.693,1	11.742,6	12.411,6	11.915,8	11.715,5	12.477,2	12.084,5	12.215,2	12.154,9	12.849,3
Werkelijke sociale premies	54.857,3	56.057,6	13.036,3	13.287,8	13.367,1	13.565,1	13.675,0	13.768,7	13.848,5	13.823,6	13.968,7	14.087,5	14.177,8
Overige ontvangsten	26.456,1	27.724,2	6.122,9	6.236,4	6.536,7	6.677,6	6.454,2	6.503,0	6.821,3	6.640,0	6.821,0	7.070,3	7.192,9
Totaal Ontvangsten	191.613,8	198.319,9	45.244,1	45.884,6	46.740,9	47.975,8	47.307,0	47.440,8	48.890,2	48.383,6	49.234,5	49.647,4	51.054,4
Uitgaven													
Beloning van werknemers	48.302,0	50.022,0	11.537,2	11.716,1	11.802,3	11.899,4	12.049,3	12.121,8	12.231,5	12.344,8	12.456,1	12.561,5	12.659,6
Intermediair verbruik en betaalde belastingen	13.954,8	14.001,2	3.398,3	3.439,8	3.476,1	3.479,7	3.452,9	3.478,0	3.544,2	3.473,5	3.481,3	3.523,2	3.523,2
Sociale uitkeringen	97.583,1	101.156,5	22.954,9	23.388,9	23.661,6	23.949,1	24.388,9	24.517,0	24.728,1	24.987,4	25.242,2	25.355,6	25.571,3
Rentelasten	13.084,8	12.386,2	3.167,6	3.259,7	3.277,1	3.245,7	3.290,0	3.309,2	3.239,9	3.059,7	3.115,4	3.147,9	3.063,2
Overige uitgaven	34.234,6	30.996,8	7.887,0	7.892,0	8.587,2	7.953,5	7.863,6	7.610,2	10.807,3	7.805,9	7.819,9	7.955,3	7.415,7
Totaal Uitgaven	207.159,3	208.562,7	48.945,0	49.696,5	50.804,3	50.527,4	51.044,7	51.036,2	54.551,0	51.671,3	52.114,9	52.543,5	52.233,0
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-)	-15.545,5	-10.242,9	-3.700,9	-3.811,9	-4.063,5	-2.551,6	-3.737,7	-3.595,4	-5.660,8	-3.287,8	-2.880,4	-2.896,1	-1.178,6

3.4 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VAN DE GEZAMENLIJKE OVERHEID - VERANDERINGSPERCENTAGES

(veranderingspercentages t.o.v. de voorgaande periode, voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ontvangsten													
Directe belastingen	4,8	5,6	-1,4	1,2	2,9	1,5	-0,4	1,3	1,9	0,6	2,5	0,6	3,1
Indirecte belastingen	4,2	1,6	0,5	0,8	0,4	5,7	-4,0	-1,7	6,5	-3,1	1,1	-0,5	5,7
Werkelijke sociale premies	4,2	2,2	0,5	1,9	0,6	1,5	0,8	0,7	0,6	-0,2	1,0	0,9	0,6
Overige ontvangsten	6,3	4,8	2,2	1,9	4,8	2,2	-3,3	0,8	4,9	-2,7	2,7	3,7	1,7
Totaal Ontvangsten	4,7	3,5	0,1	1,4	1,9	2,6	-1,4	0,3	3,1	-1,0	1,8	0,8	2,8
Uitgaven													
Beloning van werknemers	3,8	3,6	0,7	1,6	0,7	0,8	1,3	0,6	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
Intermediair verbruik en betaalde belastingen	2,2	0,3	1,8	1,2	1,1	0,1	-0,8	0,7	1,9	-2,0	0,2	1,2	0,0
Sociale uitkeringen	5,2	3,7	0,9	1,9	1,2	1,2	1,8	0,5	0,9	1,0	1,0	0,4	0,9
Rentelasten	2,5	-5,3	3,7	2,9	0,5	-1,0	1,4	0,6	-2,1	-5,6	1,8	1,0	-2,7
Overige uitgaven	6,6	-9,5	1,8	0,1	8,8	-7,4	-1,1	-3,2	42,0	-27,8	0,2	1,7	-6,8
Totaal Uitgaven	4,7	0,7	1,3	1,5	2,2	-0,5	1,0	0,0	6,9	-5,3	0,9	0,8	-0,6

4. NIET-FINANCIËEL FINANCIERINGSSALDO VAN DE HUISHOUDENS, VAN DE VENNOOTSCHAPPEN EN VAN DE OVERHEID, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

4.1 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - ABSOLUTE CIJFERS

(miljoenen euro's)

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de huishoudens ¹	10.745,8	10.529,8	1.516,1	1.857,6	2.453,4	1.891,0	2.956,8	2.864,4	3.033,6	2.514,8	2.785,5	3.103,0	2.126,5
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de vennootschappen ²	6.162,9	-1.594,7	2.443,9	1.561,8	1.220,6	535,4	631,9	838,2	4.157,4	-1.094,2	-1.134,2	399,5	234,2
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de overheid	-15.545,5	-10.242,7	-3.700,9	-3.811,8	-4.063,4	-2.551,6	-3.737,7	-3.595,5	-5.660,7	-3.287,7	-2.880,3	-2.896,1	-1.178,6
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de totale economie	1.363,2	-1.307,6	259,1	-392,4	-389,4	-125,2	-149,0	107,1	1.530,3	-1.867,1	-1.229,0	606,4	1.182,1

¹ Met inbegrip van de IZW's t.b.v. huishoudens.

² Niet-financiële vennootschappen en financiële instellingen.

4.2 VOOR SEIZOENINVLOEDEN EN KALENDEREFFECTEN GEZUIVERDE GEGEVENS - PROCENTEN BBP

	2012	2013	2011			2012				2013			
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de huishoudens ¹	2,9	2,8	1,6	2,0	2,6	2,0	3,2	3,0	3,2	2,7	2,9	3,2	2,2
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de vennootschappen ²	1,6	-0,4	2,7	1,7	1,3	0,6	0,7	0,9	4,4	-1,2	-1,2	0,4	0,2
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de overheid	-4,1	-2,7	-4,0	-4,1	-4,4	-2,7	-4,0	-3,8	-6,0	-3,5	-3,0	-3,0	-1,2
Vorderingenoverschot (+) of -tekort (-) van de totale economie	0,4	-0,3	0,3	-0,4	-0,4	-0,1	-0,2	0,1	1,6	-2,0	-1,3	0,6	1,2

¹ Met inbegrip van de IZW's t.b.v. huishoudens.

² Niet-financiële vennootschappen en financiële instellingen.

Toelichting

1. Algemeen kader

De niet-financiële rekeningen van de institutionele sectoren, geraamd tegen werkelijke prijzen, vormen een ruime, geïntegreerde en coherente databank, die het volledige rekeningensysteem voor elke sector (huishoudens, vennootschappen en overheid) omvat. Deze laatste beschrijft de productietransacties, de transacties inzake de vorming en herverdeling van inkomens, onder meer via overheidsinterventie, alsook de transacties inzake de besteding van het inkomen in de vorm van consumptie, besparingen of investeringen. Uiteindelijk sluit de rekening van elke institutionele sector met een saldo dat overeenstemt met het financieringsvermogen of de financieringsbehoefte van die sector.

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden opgesteld door de reeds beschikbare statistische informatie - onder meer de nationale kwartaalrekeningen en de overheidsrekeningen - aan te vullen met andere ramingen.

De kwartaalrekeningen van de sectoren zijn bijzonder gedetailleerd en uitgebreid. Vanuit didactisch oogpunt heeft het INR ervoor geopteerd enkel een selectie van indicatoren te publiceren, alsook de belangrijkste componenten ervan. De selectie van statistieken inzake de niet-financiële kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren heeft tot doel de belangrijkste informatie uit deze rekeningen te belichten. De indicatoren en hun componenten worden 105 kalenderdagen na het einde van het kwartaal waarop ze betrekking hebben gepubliceerd. Deze kwartaalindicatoren zijn volledig coherent met hun equivalent op jaarbasis.

2. Sleutelindicatoren

De vier belangrijkste indicatoren zijn:

- de **brutospaarquote van de huishoudens**, die gedefinieerd wordt als de brutobesparing in procenten van het bruto beschikbaar inkomen (gecorrigeerd voor mutaties in de voorzieningen voor de pensioenverzekering). De begrippen sparen en inkomen kunnen in netto- of brutotermen worden uitgedrukt, afhankelijk van het feit of bij hun meting de afschrijving van de kapitaalvoorraad al dan niet in mindering wordt gebracht; deze kapitaalvoorraad bestaat in hoofdzaak uit de door de huishoudens uitgevoerde nieuwbouw. In de Belgische nationale rekeningen wordt de voorkeur gegeven aan de begrippen in bruto termen. Het sparen komt overeen met het verschil tussen het bruto beschikbaar inkomen van de huishoudens (na directe belastingen) en hun consumptieve bestedingen. Het sparen wordt dus gemeten voordat rekening wordt gehouden met de investeringsuitgaven. Het ESR 1995 beschouwt het sparen immers als een financieringsmiddel voor de investeringen, ongeacht of die van financiële of onroerende aard zijn. Pas nadat de investeringsuitgaven van de huishoudens (alsook andere meer marginale kapitaaluitgaven) zijn afgetrokken, wordt het financieringsvermogen gemeten, met andere woorden het vermogen van de huishoudens om financiële activa te vormen en/of de door hen aangegane financiële verplichtingen te verminderen;

- de **bruto-investeringsquote van de huishoudens**, die gedefinieerd wordt als de bruto-investeringen in vaste activa, in procenten van het bruto beschikbaar inkomen (gecorrigeerd voor mutaties in de voorzieningen voor de pensioenverzekering);
- de **margevoet van de niet-financiële vennootschappen**, die wordt gedefinieerd als het bruto-exploitatieoverschot in procenten van de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator meet het percentage van de toegevoegde waarde dat de niet-financiële vennootschappen overhouden na de betaling van de beloning van werknemers en van de belastingen op productie (na aftrek van de subsidies). Er moet op worden gewezen dat het bruto-exploitatieoverschot meer bepaald wordt berekend alvorens het netto-inkomen uit vermogen in aanmerking wordt genomen en alvorens de directe belastingen worden betaald. Met name de gerealiseerde kapitaalwinsten of -verliezen op de financiële activa worden evenmin in het overschot meegerekend. De term margevoet zal voortaan worden gebruikt in plaats van het 'aandeel van de winst' zonder dat er evenwel iets verandert aan de berekeningswijze van de indicator;
- de **bruto-investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen**, die gedefinieerd wordt als de bruto-investeringen in vaste activa, in procenten van de bruto toegevoegde waarde.

De vier bovenvermelde indicatoren zijn precies dezelfde als diegene die door Eurostat werden geselecteerd ter illustratie van de statistische informatie die vervat is in de kwartaalrekeningen voor de Europese Unie en voor het eurogebied¹.

Er werden geen specifieke indicatoren voor de financiële vennootschappen geselecteerd, aangezien de niet-financiële rekeningen van deze ondernemingen berusten op beperktere kwartaalinformatie en derhalve als minder pertinent worden beschouwd.

De geselecteerde indicatoren vertonen sterke schommelingen van het ene kwartaal op het andere, zodat een correcte economische interpretatie enkel mogelijk is door de ontwikkeling van de bruto kwartaalreeksen te bekijken t.o.v. het overeenstemmende kwartaal van het voorgaande jaar of door de evolutie t.o.v. het voorgaande kwartaal van de voor seizoeninvloeden en, in voorkomende geval, kalendereffecten gezuiverde reeksen in aanmerking te nemen. Zowel de bruto-indicatoren als hun voor seizoeninvloeden en kalendereffecten gezuiverde equivalenten worden gepubliceerd. **De commentaren in het begin van de publicatie hebben betrekking op de voor seizoeninvloeden gezuiverde indicatoren.**

De vier geselecteerde indicatoren worden aangevuld met de **financieringsbehoefte of het financieringsvermogen van de sectoren** van de Belgische economie (huishoudens, het geheel van vennootschappen - zowel de financiële als de niet-financiële - en de overheid). De sectorale saldi worden voorgesteld in voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens. Ze kunnen tevens worden weergegeven in procenten bbp, eveneens voor seizoeninvloeden gezuiverd.

3. Gedetailleerde samenstelling van de rubrieken van de rekeningen van de huishoudens en van de niet-financiële vennootschappen

De volgende tabel beschrijft de precieze samenstelling, volgens de ESR1995-nomenclatuur, van de rubrieken in de verschillende tabellen inzake de rekeningen van de huishoudens en die van de niet-financiële vennootschappen: in voorkomend geval verwijst « /R »² naar een als middelen (dat wil zeggen ontvangsten) opgenomen rubriek van de bedoelde rekening en « /U »³ naar een als bestedingen (of een uitgave) opgenomen rubriek. In de tabellen verwijst de term «netto» overigens naar het verschil tussen de bedragen van de middelen en van de bestedingen voor eenzelfde rubriek.

1 Deze Europese rekeningen worden samengesteld op basis van de door elke lidstaat opgestelde rekeningen. De Europese rekeningen zijn beschikbaar op de website van Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sector_accounts/introduction.

2 «R» staat voor het Engelse «Resources».

3 «U» staat voor het Engelse «Uses».

TABEL 1 NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE HUISHOUDENS

(met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens)

	Codes ESR 1995 ¹ (sector S14 + sector S15)
Bruto beschikbaar inkomen ²	B.6G+D.8/R met B.6G=B.6+K.1
Beloning van werknemers (ontvangen)	D.1/R
Bruto-exploitatieoverschot en bruto gemengd inkomen	B.2+B.3+K.1
Netto-inkomen uit vermogen en netto overige inkomensoverdrachten	D.4/R-D.4/U+D.7/R-D.7/U
Netto sociale overdrachten ²	D.62/R-D.61/U+D.8/R
Belastingen op inkomen en vermogen	D.5/U
Consumptieve bestedingen	P.3
Brutobesparingen	B.8G = B.6G+D.8/R-P.3
Bruto-investeringen in vaste activa	P.51
Belangrijkste indicatoren	
Spaarquote	B.8G / (B.6G+D.8/R)
Investeringsquote	P.51 / (B.6G+D.8/R)

Bron: INR.

1 De extensies «/R» en «/U» («Resources» en «Uses») verwijzen respectievelijk naar middelen of bestedingen in het rekeningensysteem.
 2 Met inbegrip van de correctie voor mutaties in voorzieningen pensioenverzekering.

TABEL 2 NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE NIET-FINANCIËLE VENNOOTSCHAPPEN

	Codes ESR 1995 ¹ (sector S11)
Bruto toegevoegde waarde	B.1G met B.1G=B.1n+K.1
Beloning van werknemers (betaald)	D.1/U
Saldo van niet-productgebonden belastingen en subsidies	D.29-D.39
Bruto-exploitatieoverschot	B.2G = B.2+K.1; B.2G=B.1G-D.1/U-D.29+D.39
Bruto-investeringen in vaste activa	P.51
Belangrijkste indicatoren	
Margevoet	B.2G / B.1G
Investeringsquote	P.51 / B.1G

Bron: INR.

1 De extensies «/R» en «/U» («Resources» en «Uses») verwijzen respectievelijk naar middelen of bestedingen in het rekeningensysteem.

4. Methodologische referenties

REKENINGEN VAN BELGIË

De in België gebruikte methodes voor het opstellen van de kwartaalrekeningen van de sectoren worden gedetailleerd beschreven in de volgende documenten, die beschikbaar zijn via de website van de NBB:

«Methodologische verduidelijkingen m.b.t. de niet-financiële kwartaalrekeningen van de overheid», (April 2007)¹;

«Quarterly Non-Financial Accounts by Institutional Sector (QSA) in Belgium: Sources and Methods» (Mei 2010)²;

«Quarterly Non-Financial Accounts by Institutional Sector (QSA) in Belgium: Ex-post Quality Assessment and Development of Seasonally Adjusted Data» (Juni 2010)³.

EUROPESE REKENINGEN

De bronnen en methodes die de verschillende lidstaten gebruiken voor het opstellen van de kwartaalrekeningen van de sectoren zijn samengevat in een document dat te vinden is op de website van Eurostat. Dit document belicht eveneens de aggregatiemethodes om te komen tot Europese rekeningen:

«Quarterly Non-financial Sector Accounts - European Inventory of Sources and Methods - »⁴.

1 http://www.nbb.be/doc/dg/N_method/M_NNA06IV.pdf

2 http://www.nbb.be/doc/dg/E_method/M_QSAmethodology2ed.pdf

3 http://www.nbb.be/doc/dg/E_method/M_b083-report.pdf

4 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/pls/portal/IPORTAL_wwpob_page.show?_docname=2270303.PDF

Publicaties van het INR - Contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank Belgostat Online. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt eind september. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie en inkomensvormingsrekening alsook de belangrijkste bestedingscomponenten, de sectorrekeningen, de kapitaalgoederenvoorraad en de werkgelegenheid.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten. Zij verschijnen vier maal per jaar, 120 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Zij bevatten ook de voornaamste saldi uit de sectorrekeningen. Ook de werkgelegenheid, het arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei (zowat 50 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 70 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de institutionele sectoren

De jaarrekeningen van de institutionele sectoren zijn opgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen (cf. punt 1). Eind september worden ze uitgebracht via de database van de Nationale Bank van België, Belgostat Online.

De complete rekeningenreeks voor de niet-financiële vennootschappen wordt gepubliceerd. De institutionele sectoren bestaan uit de niet-financiële vennootschappen, de financiële instellingen (en subsectoren), de overheid, de huishoudens, de IZW's t.b.v. huishoudens en het buitenland (en subsectoren).

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden vier maal per jaar verspreid, ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Deze kwartaalrekeningen zijn in overeenstemming met hun jaarlijks equivalent (zie hierboven), maar zijn minder gedetailleerd. De focus ligt op de meest relevante aggregaten, in het bijzonder door middel van sleutelindicatoren en componenten. Deze rekeningen bevatten eveneens de kwartaalrekeningen van de overheid die tot oktober 2010 werden opgenomen in de publicatie van de kwartaalrekeningen over de voornaamste nationale aggregaten.

4. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de rekeningen van de institutionele sectoren verspreid (zie punt 3).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die in de maand september wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

5. Aanbod- en gebruikstabellen

Op het einde van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

6. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Op het einde van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen en over de bruto

investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

7. Historische reeksen

In oktober 2002 werden de historische reeksen van de nationale rekeningen volgens het ESR1995 gepubliceerd.

De historische reeksen, die de periode 1970-1995 bestrijken, omvatten:

- de samenstelling van het bruto binnenlands product vanuit de drie invalshoeken van de nationale rekeningen tegen lopende prijzen tegen de prijzen van 1995;
- de toegevoegde waarde per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de beloning van werknemers per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen;
- de finale consumptie van de huishoudens per product (16 producten) tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995;
- de sectorrekeningen;
- de kapitaalgoederenvoorraad en investeringen tegen lopende prijzen en tegen prijzen van 1995.

Met uitzondering van de overheidsrekening, die voor de periode vanaf 1970 volgens het ESR1995 werd opgesteld, werden de sectorrekeningen slechts tot 1985 geretropoleerd. Het grootste deel van de belangrijkste informatiebronnen voor de financiële en niet-financiële ondernemingen is immers pas vanaf dat jaar beschikbaar. De rekening van de financiële vennootschappen werd overigens niet geretropoleerd naar subsectoren.

8. Contactpersonen

Methodologie

Geert Detombe Tel. +32 2 221 30 40 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: geert.detombe@nbb.be

Productieoptiek van het bbp en aanbod- en gebruikstabellen

Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

Bestedingsoptiek van het bbp en kapitaalgoederenvoorraad

Isabelle Brumagne Tel. +32 2 221 28 77 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: isabelle.brumagne@nbb.be

Sectorrekeningen en satellietrekeningen van de IZW's

Marie Vander Donckt Tel. +32 2 221 36 50 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: marie.vanderdonckt@nbb.be

Rekeningen van de overheid

Claude Modart Tel. +32 2 221 30 26 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: claudemodart@nbb.be

Kwartaalrekeningen, flashraming en arbeidsmarkt

Yannick Rombauts Tel. +32 2 221 26 93 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: yannick.rombauts@nbb.be

Regionale rekeningen

Monica Maesele Tel. +32 2 221 30 28 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: monica.maesele@nbb.be

Verspreiding van de reeksen (online consultaties)

Kristof Segers Tél. +32 2 221 38 70 Fax +32 2 221 32 30
e-mail : kristof.seghers@nbb.be

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België (<http://www.nbb.be/app/cal/N/calthema.htm>) bevat de publicatiekalender van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 ou 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
EU	Europese Unie
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
SDDS	Special Data Dissemination Standard (IMF)

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek "e-service", kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Via de rubriek "Print-on-demand" kan u tegen betaling een papieren versie van deze publicatie bestellen.

(<http://www.nbb.be/pub/stats/stats.htm?l=nl&tab=Publications>)

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 44 08 - Fax +32 2 221 32 30

nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in april 2014